

PRÒLEG

Arreu dels Països Catalans hi bufa el vent

Bufa el Vent de Port amb força i s'infiltra, insistent, per totes les esclotxes de La casa del sol naixent de Tremp. Entra i remou les il·lusions d'una colla de trempolins que, any rere any —i ja en fa disset—, organitzen un concurs de contes en català. Segueix el vent la seva empenta i, convertit en tramuntana, s'escampa cap al sud i s'introdueix en els caps i els cors d'escriptors i escriptores de Palafrugell, com en Jordi Serra; de Torrelameu, com l'Helena Rufat; de Cerbi, com la Raquel Picolo, i potser toca Manresa, des d'on vola el conte de la Maria Cirera. S'atempera a prop de Barcelona, on planen juganeres les històries d'en Ramon Pardina, el guanyador d'aquest certamen, d'en Xavier Serra, en Xavier Ortells, l'Anna Folch, l'Artur Bladé, l'Àlicia Gili, en Josep-Lluís González i l'Aina Bosch. I des del sud-est alenen amb força els relats d'en Gabriel Foix, l'Antonio Magaña, l'Albert Pijuan, en Josep Maria Flores i en Jesús Bernat.

El cel de tot el país és ple de contes que aixequen el vol a la primavera i aterren, fins a mitjan setembre, a Tremp. Uns ho fan amb més fortuna que altres, però tots han recorregut el trajecte esperançats. I tots són valuosos, els que es publiquen enguany i els que, desitgem-ho, ho seran un altre dia. Perquè els Països Catalans han estat, i segueixen sent, terra de grans contistes: de Pedrolo, Calders o Rodoreda a Monzó, Pàmies, Arinyó o Moliner i tots aquells escriptors i escriptores novells en qui segueix bategant el gust per les històries breus i ben narrades.

Per a mi, que tot just he començat fa quatre o cinc anys a escriure contes, fer de jurat ha estat fer d'Àlicia

i passar a l'altra banda del mirall. Ha estat comprendre que en aquelles pàgines que tenia a les mans, cadascú hi havia posat la seva il·lusió de guanyar el concurs o de ser-ne finalista i veure el conte publicat. Com jo en altres ocasions. És seriós, fer de jurat. Cal posar una cura especial a triar, a discernir bé. Comentar-ho amb la resta de membres, llegir i rellegir. Tenir la sensació que t'estàs equivocant, per recuperar després d'unes hores la seguretat en la tria. Fer-ho el millor possible, sense poder evitar pensar que la justícia absoluta és impossible. Perquè n'hi caben disset i cal escollir. Perquè només un conte guanya i s'ha de veure molt clar entre tots quin és. Després de fer de jurat del Vent de Port, em miro amb més respecte encara la delicada tasca dels jurats i agraeixo la possibilitat que se m'ha donat de fer-ne, perquè he après molt.

En la lectura que esteu a punt d'iniciar d'aquesta edició del XVII Premi Vent de Port, hi podem descobrir tot allò que hom és capaç de fer per amor, com endut pel vent més arravatador. Intentar desesperadament deixar anar la tanca d'uns sostenidors, com en el benhumorat conte guanyador "Woman' secret" o conduir amb insistència d'una rotonda a una altra, com el protagonista de la tendra història de "Circuit".

Però l'amor no sempre és possible, la vida contemporània és plena de trobades fortuïtes, com passa a "Disset minuts", una mostra interessant de les relacions humanes dins la ciutat; d'inseguretat en la parella, l'element més destacat d'un conte en aparença ingenu com "Peixos"; de seguretats sobtades per recuperar l'autoestima, com a "Epifania". Totes elles històries de gent d'ara, narrades amb agilitat, que ens poden arribar a fer sentir el buit de l'existència en el món del consum, com a "Omplir el buit", una història narrada amb un estil minimalista.

Que l'amor es pot convertir en un exercici nostàlgic, ens ho mostra "Les ànimes de Buixasse", relat poètic on el passat es fa present amb força. I que a totes les èpoques hi ha hagut gent que ha aprofitat el seu poder

per manipular la justícia, ho veiem certificat a “Pedra”, un conte que ens transporta al segle XIV amb riquesa de llenguatge i de detalls.

Més enllà de l’amor i el desamor, hi ha la curiositat com a motor de l’experiència humana. I ni una mentalitat matemàtica tan ben descrita com la del protagonista de “Tot a un Euro i més” ens salvarà del desastre. També la curiositat empeny “L’home afortunat”, un relat que ens mostra, amb un toc d’humor, la banalitat de les nostres expectatives consumistes.

Que no tot està en venda, ho sap el protagonista de “La capseta d’Agadir”, un conte que ens transporta a l’exotisme i el misteri de les històries amb regust oriental. Però que parlant, parlant, fins i tot els personatges més distants s’entenen, ho sap bé el Pare Noel, per això signa “El tractat d’Hèlsinki”, un conte que pica l’ullet a la nostra infantesa.

“Les tres novel·letes”, amb un estil molt elaborat, ens aporta reflexions sobre la literatura i la vida entre llibres. “Autobiografia d’un llit”, des d’un punt de vista força original, se centra en el pas del temps. “Ametlles amargues”, amb un toc de modernitat narrativa juga amb els elements narrador-personatge, tot afegint-hi unes gotes de misteri. I encara una història amb clares referències a la literatura russa clàssica, “L’abric”, que ens duu de la mà pel món de la misèria i la culpa fins la sorpresa final.

I per acabar, més que vent, un huracà: “Previsió meteorològica a 22 de maig de 2008.” Impossible escapar d’aquesta tempesta de sorra humida...

Disset històries, com els disset anys de Vent de Port. Disset maneres d’escriure i de fer voleiar la imaginació. Gaudiu-ne.

CARME BALLÚS
Desembre de 2010

WOMAN' SECRET

Ramon Pardina Villanueva

Barcelona, 1977

Després de mesos i mesos d'anar-hi infructuosament al darrere, d'obtuses, imbricades i no sempre perceptibles maniobres d'aproximació, de silencis implícits, mirades soterrades i desitjos formulats en la distància quimèrica del pensament, un dia, gairebé sense saber ben bé com, m'hi vaig trobar fent-li un petó cargolat als llavis. Mentre topàvem, delerosos, contra les parets de casa meva (la meva llengua petant àvidament contra la d'ella, una mà reptant afanosament per sota els pantalons, un dit que s'esmunyia de sobte cap a un lloc recòndit) vaig pensar que tots aquells dies d'espera, totes aquelles estratègies infantils per tal de coincidir amb ella a la parada de l'autobús, sens dubte, havien valgut la pena. Pràcticament no en sabíem res, l'un de l'altre —ella m'havia dit el seu nom: Wynona Ryder Recassens o alguna cosa per l'estil, no ho recordava gaire bé; i jo li havia dit el meu: Brad Pitt Llorens, però no sabia si ho recordaria ella— i allò feia encimbellar encara més la nostra excitació. Vaig obrir la porta de l'habitació com vaig poder i vam rodolar per sobre el llit, com dues bèsties acarnissades. Sota la llum terrenal del fluorescent, ella semblava més bella i perniciosa que mai. Aleshores, amb un somriure oblic, va començar a desbotonar-me la camisa; jo vaig respondre traient-li les sandàlies. Ella em va arrabassar els texans d'una tibada; jo la vaig deslliurar de l'opressió inquisitorial de la faldilla. Ella es va desfer amb facilitat de la meva samarreta interior; jo em vaig deturar per uns instants i, davant l'espectacle prometedor d'aquella sina que era a punt de revelar-se'm com un present d'aniversari perfectament embolicat o un regal de Nadal que portes tot l'any

esperant, vaig decidir retardar la consumació de l'acte i gaudir d'aquells segons d'indeterminació amb calma.

Quina mena de pits tindria? em vaig demanar. Serien arrodonits i tendres, com dues taronges? O bé tubulars i erectes, com dues peres llimoneres? Grans i durs com un parell de carbasses, o bé allargassats i mel·liflus com melons en plena maduresa? I si no s'assemblessin a cap fruita o òrgan vegetal, sinó més aviat a una pilota, un gerro o una campana? I en cas que fos una pilota, quina mena de pilota seria? Una de rugby? Una de tennis? Una de futbol, l'esport nacional per excel·lència? I els mugrons, serien grans o petits? Revinclats cap amunt com dos claus de paret (on s'hi podria penjar un quadre o una prestatgeria si es donés el cas) o bé capcots i amb aire melangiós? I el color? Serien morens i concentrats, com dos grans de cafè? O rosats, dilatats i suaus, com dos pètals de rosa? I la textura? Fina o pubescent? Dura o magra? Naturals o operats? Serien equidistants o bé lleugerament vinclats cap a una banda? Tindrien color uniforme o aquell to bicolor (que a moltes noies els incomoda però que a mi em resultava inopinadament sensual) conseqüència d'haver pres el sol amb el bikini posat? Totes aquestes preguntes se'm disparaven de cop dins el meu cap mentre, per fi, dirigia els meus dits tremolosos al darrere l'esquena decidit de totes totes a posar fi al misteri. Vaig fer girar els dits a la dreta, després una mica a l'esquerra, vaig pinçar el mecanisme amb cura, vaig deixar-lo anar, però no vaig aconseguir l'efecte desitjat. Vaig continuar maniobrant durant uns segons (que se'm van fer llarguíssims) sense cap èxit: les meves mans semblaven com de pasta o bé aquell enginy dissenyat pel dimoni. Tanmateix, la urgència i l'excitació del moment tampoc no hi col·laboraven especialment. Vaig mirar de distreure-la amb unes quantes carícies i uns petons subtils al lòbul de l'orella mentre continuava forcejant pel darrere. Res. I si fos un d'aquells sostenidors que s'obrien pel davant? Tampoc. Finalment, després de molts minuts de treball estèril —i gairebé amb llàgrimes als ulls— vaig decidir demanar ajuda.

Il·lustració de Gustau Chalamanch

—Ho sento —va fer ella amb un somriure enigmàtic, enjogassat, com de repte—. Però ho has de fer tu.

Molt bé, vaig pensar. Tampoc no podia ser tan difícil. Milers d'homes havien passat abans per aquesta situació i fins i tot jo, que no era precisament un seductor ni tenia mans de pianista, m'havia erigit victoriós en altres batalles com aquesta. Només calia analitzar la situació amb calma i no deixar-se endur pels nervis. Amb un simple moviment a la dreta i un simple moviment a l'esquerra, allò, clic, havia d'obrir-se fàcilment, com per art de màgia o com la porta d'Ali Babà davant dels quaranta lladres. O bé havia de ser un simple moviment a l'esquerra i després un simple moviment a la dreta? O bé un simple moviment cap a dalt, un simple moviment a la dreta i després un simple moviment a l'esquerra? O bé un simple moviment cap avall, un simple moviment a la dreta i un simple moviment a l'esquerra? O bé...? L'una darrere l'altra, resseguint una lògica matemàtica, vaig anar provant totes les combinacions possibles, però allò no semblava tenir gaire a veure amb la matemàtica (i encara menys amb la lògica), sinó més aviat amb la física, la metafísica i, fins i tot, amb l'esotèrica. És que ningú no podia haver inventat uns consuetudinaris sostenidors amb *belcro*? Enravenat, vaig maleir interiorment aquella llarga tradició de la roba interior que posava l'estètica per damunt de la practicitat —jo que sempre havia estat un defensor aferrissadíssim de les blondes, els encaixos i, en general, la roba interior de fantasia— i fins i tot vaig estar a punt d'insultar-la, sacsejar-la o ignominiar-la per aquest fet, com si ella fos un símbol o una representació o una cosificació de tot el misteri i el desconeixement ancestral que tradicionalment havia separat el homes de les dones —més que no pas al contrari. Però en lloc d'això, vaig mirar-la de cua d'ull, com per asseverar que no s'havia adormit, s'estava fent les ungles o estava emplenant uns mots encreuats; i no només continuava al mateix lloc, sinó que esbossava un somriure pèrfid i esmussat, pròxima i inaccessible al mateix temps, com si el seu gest donés

a entendre que tot aquell procés, tots aquells preliminars matussers i estúpids, lluny de neguitejar-la, contribuïen a fer créixer encara més la seva excitació.

Per bé que hauria pogut arrencar-li amb les dents, esqueixar-lo amb les mans o fins i tot fer-ho sense necessitat de sostreure-li els sostens, allò hauria resolt simplement l'aspecte físic de la qüestió, però hagués deixat sense resoldre el veritable problema que m'atenallava a hores d'ara: el de l'orgull. Vaig reviscolar-me del llit, amb una erecció tan prominent que començava a causar-me dolor, i vaig mirar d'analitzar la situació des d'un punt de vista molt més elevat. Vaig calcular l'angle d'aproximació, la velocitat de l'aire i el grau d'inclinació que havia de fer servir en funció de la distància i la força de la gravetat, però tampoc no hi va haver manera. Vaig mirar a Internet, epicentre del coneixement avui dia, i allà vaig aprendre que els sostenidors havien estat inventats per un francès anomenat Henry Godall el 1889 (tot i que diversos historiadors americans en reclamaven la paternitat per part d'un venedor ambulat d'aquelles terres, el 1876), que al principi eren fets de coure i de llautó i el 1917 se'n van recollir més de 28.000 tones per a l'exèrcit en plena Guerra Mundial, que durant els anys seixanta s'erigiren en símbol de l'emancipació i alliberament femení i es cremaven durant les manifestacions en senyal de protesta, que havien experimentat una autèntica revolució gràcies a l'ús de la lycra i que actualment se'n podien trobar de tot tipus i materials: de seda, d'aigua, antial·lèrgics i fins i tot n'hi havia de comestibles. Però tota aquesta informació (molt interessant, d'altra banda) no em va servir per afrontar millor la qüestió que tenia ara mateix entre les mans. Així que, davant la impossibilitat de trobar una solució pel meu propi compte —i mentre ella es repantigava resignada al damunt del llit, com aquell qui pren paciència o es prepara per un espectacle que sap que anirà per llarg— vaig decidir fer el que tot home hauria fet en el meu cas: trucar a una altra dona perquè ho fes en el meu lloc.